

FAKE. No és veritat, no és mentida

20 octubre 2016 – 29 gener 2017

Carlos Pazos. *The Floor of the Fame*, París, 1978

Col·labora:

FAKE. No és veritat, no és mentida

Comissari: Jorge Luis Marzo

Galeria 7. IVAM, Centre Julio González

20 d'octubre 2016 – 29 de gener 2017

L'exposició ***Fake. No és veritat, no és mentida*** a la galeria 7 de l'IVAM repassa alguns dels camuflatges, infiltracions i sabotatges empresos per artistes a tot el món des que Orson Welles fes creïble un atac marcià per posar en evidència el poder manipulador dels mitjans en una societat cada vegada més limitada a certs formats de veracitat.

Pep Dardanyà, Consulat 5.1, Zwalm, Bèlgica, 2003

La mostra reuneix 44 obres de 50 artistes i col·lectius en quatre seccions: HETERÒNIMS. La ficció de l'art; INFILTRACIONS. Cavalls de Troia; DOCUFICCIONS. Qüestionant la veracitat dels mitjans i DESCRÈDITS. El curtcircuit de l'autoritat cultural.

Entre els artistes participants, es troben **Carlos Pazos; Eduardo Costa, Raúl Escari i Roberto Jacoby; Joan Fontcuberta, Pere Formiguera; Dan Goodes i Anne Marie Léger, Montse Carreño i Raquel Muñoz, Nuria Carrasco, Pilvi Takala, Octavi Comeron, Isidoro Valcárcel Medina, Max Aub, Lucas Ospina, Paul Jordan-Smith, Jenny Abel i Jeff Hockett, Joey Skaggs, Guillermo Trujillano, Manuel Delgado i Miguel Á. Martín,**

Ztohoven, Claudia Llosa, Eva & Franco Mattes, Luther Blisset, The Yes Men, Rogelio López Cuenca, Vit Klusák & Filip Remunda, Miguel Calderón, Pep Dardanyà, William Karel, Fito Rodríguez, Antonio Martínez Ron, Luis Ospina, Agustín Parejo School, Passion/Aquassion, Matthieu Laurette, Andrea Natella, Preiswert Arbeitskollegen, Peggy Diggs, Domingo Sánchez Blanco o SEAC Selección de Euskadi de Arte de Concepto.

Artistas que se inventan a otros artistas y ridiculizan los discursos de la excelencia cultural; documentales que aparentan realidades objetivas y que ponen en solfa los recursos periodísticos; *performers* que impostan roles para hacer saltar por los aires la certeza de lo que vemos u oímos; artistas digitales infiltrados en los juegos de guerra para cortocircuitar las expectativas de los usuarios; exposiciones falsas presentadas en museos icónicos de la verdad académica y que acaban exponiendo la ficción y fragilidad de su poder...; sin olvidar, desde luego, que el fake es también un formato inherente al propio discurso del poder, motivo por el que la muestra ***Fake. No es verdad, no es mentira*** exhibirá algunas de las más notorias y terribles falsificaciones promovidas institucionalmente. Porque, en definitiva, la guerra de las imágenes se dirige a establecer cómo debemos creer.

Artistes que s'inventen a altres artistes i ridiculitzen els discursos de l'excel·lència cultural; documentals que aparenten realitats objectives i que posen en solfa els recursos periodístics; *performers* que impostan rols per fer saltar pels aires la certesa del que veiem o sentim; artistes digitals infiltrats en els jocs de guerra per curtcircuitar les expectatives dels usuaris; exposicions falses presentades en museus icònics de la veritat acadèmica i que acaben exposant la ficció i fragilitat del seu poder ...; sense oblidar, per descomptat, que l'fake és també un format inherent al propi discurs del poder, motiu pel qual la mostra ***Fake. No és veritat, no és mentida*** exhibirà algunes de les més notòries i terribles falsificacions promogudes institucionalment. Perquè, en definitiva, la guerra de les imatges es dirigeix a establir com hem de creure.

HETERÒNIMS. La ficció de l'art

Heterònimes són eixes personalitats literàries o artístiques, amb biografia i obra pròpies, inventades secretament per un autor (ortònim) amb la intenció que siguen percebudes com realment existents.

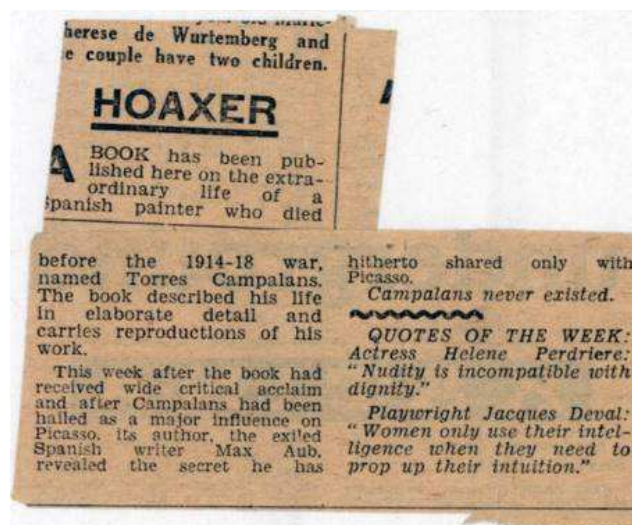
Els heterònims han estat tradicionalment vehicles excel·lents per explorar com en els confins de la ficció s'arriba a exposar la realitat. Des de les impostures i estafes artístiques que es nodreixen de la necessitat bulímica del mercat artístic i mediàtic per la novetat, fins a la urgència de molts artistes per sostreure a la

hipoteca de l'autenticitat i l'originalitat imposada per la seva pròpia biografia i la que li imposa el mercat.

Agustín Parejo School, Lenin Cumbe, Sevilla, 1992

La heteronomia, la creació versemblant de falsos artistes, contribueix, en mans de nombrosos creadors, a trencar la cadena de valor definida per l'autoria, l'estil i sobretot pels mediadors culturals: crítica, mitjans, museus. L'art necessita traductors que, emparant-se en l'autoritat acadèmica i experta, fixen el que és digne de ser exposat i canonitzat. Moltes heteronomies persegueixen per contra l'exposició de la impostura mateixa d'aquesta autoritat, al ridiculitzar els principis de legitimació en els que diu basar-se.

Max Aub, Jusep Torres Campalans, México, 1958.

INFILTRACIONS. Cavalls de Troia

Infiltrar-se per dinamitar les coses des de dins. Teatralitzar les teues accions perquè no es distingeixen de les dels altres. Parasitar. Mimetitzar els codis del territori enemic. Camuflar-te en la massa de sons perquè no s'escolte el tic-tac. Somriure entre els pallassos per treure totes les rialles d'un sol cop. Si un home perseguit pels qui pretenen assassinar-lo fica per un carrer lateral, torna immediatament, i avança amb perfecta calma cap als seus perseguidors, o es barreja amb ells i sembla lliurat a la persecució, amb seguretat es tornarà invisible i pot actuar. Camuflatge: enlluernar, vetllar, flaix.

Lucas Ospina, Comando Arte Libre S-11, Bogotá, 2008

Un no es disfressa només per amagar-se, es disfressa en la mateixa mesura per fer-se veure, per aparèixer sota una coberta espectacular i atractiva, desconcertant i enganyosa. Cal fabricar allò real, no respondre-li. En un món líquid, què millor que inserir com una cosa vaporosa i fluida amb la finalitat de convertir-se en un molest però sòlid agulló que pica ací i allà, sempre fugisser, incopsable?

Miguel Calderón, México vs Brasil, São Paulo, 2004

DOCUFICCIONS. Qüestionant la veracitat dels mitjans

Va ser VOSTÈ dels que es va creure al programa de TV de Jordi Évole sobre el cop d'estat del 23F? Que tot havia estat un muntatge de cinema? No diga mentides. VOSTÈ volia creure-ho, disposar de la versió definitiva després d'anys de raons.

Claudia Llosa, El Niño Pepita, Lima, 2010

Estafar vol dir decidir pels altres, amagar la diversitat d'opcions de què es disposa. Governar significa fer creure. Com? Amb bates blanques en els anuncis, amb demostracions científiques, amb la sinceritat, amb manuscrits trobats per arqueòlegs, amb historiadors apel·lant a arxius, amb enregistraments en mala qualitat i sense trípode, que, sens dubte, ens indiquen que la càmera hi era per registrar l'esdeveniment.

La fotografia en el seu moment i més tard el gènere documental es van convertir en els vehicles perfectes per capturar el objectiu, la realitat. Però, es va donar VOSTÈ adonar d'una cosa quan li van ensenyar la primera foto trucada que ja no reflectia res del que és real? No es va VOSTÈ compte, no diga mentides. La veritat és només un format, una autoritat competent.

Theresienstadt. El Führer da una ciudad a los judíos, Gobierno alemán, 1944

Les docuficcions, **els documentals falsos, busquen desemmascarar els formats d'autoritat**, utilitzant les tècniques, codis i convencions del documental per aparentar ser Aquest, desafiant la seua tradicional posició com a instrument que reflecteix la realitat i suggerint la impossibilitat de la imatge per a garantir la veritat de el que reflecteix. I naturalment, per riure d'aquells que creuen en mites i que han oblidat la faula original de la qual van sorgir. En definitiva, exhumar la veritat, desenterrar i veure la mal olor.

DESCRÈDITS. El curtcircuit de l'autoritat cultural

Ve VOSTÈ al museu perquè li expliquen alguna cosa veritable, contrastada? En tractar-se d'un museu d'art potser estigua disposat a assumir una mica de ficció; el just, però, perquè espera que comissaris i museògrafs competents li ajuden a interpretar correctament el que veu. S'enfadaria si descobriera que, per contra, l'IVAM li ha enganyat? Que, de la missa, la meitat? Però si acceptem que no hi ha una veritat superior que dirima el joc de l'engany, llavors la possibilitat d'enganyar-s'ha esvaït.

Joan Fontcuberta y Pere Formiguera, Fauna, 1985-1987

Qui enganyarà a qui en una publicació, en un museu, en una expo universal, en un programa de televisió? No és igualment un fake creure tot el que li expliquem, prendre el pèl al museu, o a qui siga, fent-li creure que es creu el que aquest li diu? Ha pensat VOSTÈ alguna vegada en les possibilitats polítiques que això comporta? Quan determina VOSTÈ que li estan dient la veritat? Ara, que està en una institució? Quan està relaxat i en bona companyia? Quan no l'afecta? Perquè, s'ha adonat que, entre les seues amistats, diu imbècil a qui sempre diu la veritat, que VOSTÈ està més gros o grossa que l'any passat, més flàccid o flàccida, més canosa o més calb? La veritat només s'ocupa de la lletjor. Allò bo i plaent és negoci de la mentida.